

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Rejiciuntur tres primæ sententiæ, & quarta statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

§. II.

Rejiciuntur tres prima sententia, & quarta statuitur.

Dico primo: Lex naturalis non consistit in ipsa natura rationali, quatenus ratione suae essentialis est, ut aliqua actiones sint illi moraliter convenientes & honesta, alia repugnantes & inadcentes.

4. Probatur primo: Lex naturalis est verè & propriè lex, omnes enim Philosophi & Theologi loquuntur de illa tanquam de verà & propria lege: Sed ipsa natura rationalis præcisè sumpta, non potest dici verè & propriè lex: Ergo lex naturalis in ea consistere nonquit. Major constat, Minor probatur. Lex est aliquid rationis, id est actus intellectus practici, aut aliquid constitutum per ipsum, ut disp. 1. art. 1. ex D. Thoma ostendimus: Sed natura rationalis non est actus intellectus, aut aliquid constitutum per ipsum: Ergo natura rationalis præcisè sumpta, non potest dici verè & propriè lex.

5. Probatur secundo: Effectus legis naturalis, quales sunt dirigere, illuminare, obligare, & esse regulam humanarum actionum, immediatè proveniunt à dictamine rationis: Ergo non in ipsa natura rationali, sed in dictamine rationis, consistit lex naturalis. Consequentia patet, quia in illo essentialiter consistit lex, quod immediatè tribuit proprios effectus legis. Antecedens verò probatur, nam ante dictamen rationis, quo indicatur vel ostenditur aliquis esse boni vel malum, non obligatur homo moraliter, nec ejus operationes diriguntur aut regulantur in esse moris, ut de se patet, & constat in his qui usum rationis carent.

6. Probatur tertio: Lex debet distingui ab eo cui imponitur, sicut id quod obligat, ab eo quod obligatur: Sed natura rationalis, cum sit ipsa essentia & natura hominis, non distinguitur ab homine: Ergo non potest esse lex naturalis, respectu illius.

7. Demum probari potest conclusio, destruendo præcipuum fundamentum adversæ sententia: Idcirco enim Vazquez & Merarius legem naturalem in ipsa natura rationali consistere volunt, quia (inquiunt) ipsa natura rationalis est fundamentum & mensura legis naturalis, & honestatis ipsius, quatenus quæcumq; præcipit aut prohibet lex naturalis, per se decent aut decent naturam rationalem: Sed hæc ratio nulla est: Ergo ruit præcipuum fundamentum adversæ sententiæ. Minor probatur, quia quidquid est fundamentum & mensura legis, aut honestatis, non est propterea lex; nam v. g. felicitas publica est mensura & fundamentum legum humanarum, neq; propterea est ipsa leges humane. Indigentia pauperum est fundamentum & mensura legis aut præcepti faciendi eleemosynam, sed non propterea est ipsa lex. Addo quod, si natura rationalis esset lex actuum nostrorum, eod quod illam decent, sequeretur pari modo naturam divinam esse legem actuum divinorum liberorum, quia pariter tales actus illam decent: Sed hoc dici nequit, cum nullus Patrum vel Doctorum sic loquatur: Ergo nec illud.

8. Dico secundo, lex naturalis non est ipsum lumen intellectuale in actu primo, seu vis discernendi honesta & turpia. Hæc conclusio patet ex dictis in præcedenti, ostendimus enim legem na-

Tom. III.

A turalè consistere in ordinatione seu dictamine rationis: At ordinatione seu dictamen rationis; non est ipsū lumen intellectuale in actu primo, sed actus secundus potentia intellectiva: Ergo lex naturalis non est ipsum lumen intellectuale in actu primo, seu vis discernendi honesta & turpia. Addo quod, Deus habet lumen sibi connaturale, quo perfectissimè cognoscit quæcumq; honesta & turpia, & tamen non habet legem propriè dictam: Ergo tale lumen habituale non est propriè lex naturalis: si enim esset lex naturalis respectu nostri, esset etiam respectu Dei.

Dico tertio, lex naturalis non consistit in dictamine & judicio solum ostensivo boni & mali, sed etiam præceptivo, nimirum in actu imperij ad ea quæ tali lege præscripta sunt obligantis.

9. Probatur primo: Lex naturalis est verè & propriè lex, omnes enim Philosophi & Theologi, ut supra dicebamus, de ea ut de verà & propria lege loquuntur: Ergo non consistit in judicio solum ostensivo boni & mali, sed etiam præceptivo. Consequentia patet, tum quia de ratione legis verè & propriè dictæ est præcipere, cum sit actus prudentiæ, quæ præceptiva est, unde illa consistit formaliter in actu imperij, ut disp. 1. art. 1. declaravimus. Tum etiam, quia lex verè & propriè dicta, est regula & mensura bonitatis aut malitiæ moralis actus humani, ut docet D. Thomas supra quæst. 90. art. 1. Sed judicium solum ostensivum boni & mali, non potest esse regula & mensura bonitatis aut malitiæ moralis actus humani; quia supponit bonitatem & malitiæ actus humani, & tantum indicat illam; regula autem & mensura alicujus regulari & mensurati, non potest supponere fecunditatem & commensurationem cum illo, aut obliquitatem & difformitatem, cum talis rectitudo & obliquitas dependeat à regula & mensura: Ergo &c.

10. Confirmatur primo: Quando homo peccat contra legem humanam, præcedit judicium ostensivum malitiæ illius actus, & tamen hujusmodi judicium non habet rationem legis, ut de se constat: Ergo similiter quando peccat contra legem naturalem, licet præcedat judicium ostensivum malitiæ illius actus, tamen tale judicium, ut præcisè & formalissimè loquendo solum est ostensivum illius malitiæ, non habet rationem legis.

11. Confirmatur secundo: Deus habet judicium ostensivum eorum quæ decent aut dedecent suam naturam, contra quod ipse non potest operari, & tamen non habet legem propriè dictam: Ergo si lex naturalis sit verè & propriè lex, non potest consistere formaliter in dictamine & judicio solum ostensivo boni & mali, sed eorum quæ decent aut dedecent hominis naturam.

12. Probatur secundo conclusio: Lex naturalis nihil aliud est, quam participatio legis æternæ in creatura rationali, ut docet D. Thomas supra quæst. 91. art. 2. Ergo non consistit in dictamine & judicio solum ostensivo boni & mali, sed etiam præceptivo. Consequentia patet, quia lex æterna, prout sic, est præceptiva: Ergo id quod per modum legis participat illam, participat essentialiter vim præcipiendi.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Objicies primo contra primam conclusionem: Sunt aliqua operationes ita intrinse-

Vuu 3

ce